

Česko-slovenská konferencia
Znečistené územia Štrbské Pleso
2014

Nový metodický pokyn na vypracovanie analýzy
rizika znečisteného územia

RNDr. Želmíra Greifová

MŽP SR

Sekcia geológie a prírodných zdrojov

23. – 25. apríl 2014

zelmira.greifova@enviro.gov.sk

02 - 577 83 223

Analýza rizika znečisteného územia

Podľa § 18 ods. 2) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov *„Záverečnú správu s analýzou rizika znečisteného územia posudzuje a schvaľuje ministerstvo bez ohľadu na zdroj financovania do šiestich mesiacov od jej predloženia. Objednávateľ odovzdá záverečnú správu na schválenie ministerstvu do jedného mesiaca od jej prevzatia od zhotoviteľa geologických prác.“*

Komisia pre posudzovanie a schvaľovanie výsledkov geologických prác s analýzou rizika znečisteného územia

Analýza rizika znečisteného územia

Komisia je poradný orgán generálnej riaditeľky sekcie geológie a prírodných zdrojov, zriadená od 15. 2. 2012

k 23.4.2014:

Počet zasadnutí: 9

Počet predložených záverečných správ: 28

2012	2013	2014
3	17	8

Počet neprerokovaných záverečných správ: 5

Počet stiahnutých z rokovania: 1 (správa bez AR – etapa orientačný prieskum)

Najbližšie zasadnutie : 6. mája 2014 (10. zasadnutie - 4 správy)

Analýza rizika znečisteného územia

Z predložených 27 záverečných správ:

k 23.4.2014:

Rozdelenie záverečných správ podľa druhu geologických prác:

Rok/ druh geologických prác	Geologický prieskum životného prostredia	Sanácia EZ	Sanácia GP	Monitorovanie GFŽP
2012	1	1	-	1
2013	6	8	-	2
2014	2	2	1	3
Spolu	9	11	1	6

Analýza rizika znečisteného územia

Z predložených 27 záverečných správ k 23.4.2014:

Charakteristika znečistených území

Typ činnosti, ktorá viedla k vzniku znečisteného územia:	Počet
Čerpace stanice PHM	5
Vojenské areály	4
Priemyselné areály (strojársky priemysel)	8
Farmaceutický priemysel	1
Elektrárne	4
Železnice	1
SPP	2
Nafta Gbely	1
Poľnohospodárske areály	1

Analýza rizika znečisteného územia

Dôvody na vypracovanie nového metodického pokynu:

1. opakovanie chýb, ktoré vyplývali z nesprávne, resp. nie jedno začne definovaných pojmov,
2. chybné postupy pri hodnotení zdravotných a environmentálnych rizík,
3. úprava minimálneho rozsahu analytických prác pri výkone prieskumných prác (vrátane doplnenia rádioaktívnych látok),
4. nesprávne uvedené a chýbajúce indikačných a intervenčných kritérií pre jednotlivé znečisťujúce látky,
5. chýbajúci postupov hodnotenia rizík vyplývajúcich z úložísk ťažobných odpadov a určovania referenčných miest, vrátane stanovenia kritérií kvality podzemnej vody v daných miestach.

1.

Návrh Metodického pokynu MŽP SR č. x/2014 -7

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Návrh metodického pokynu sa delí na 16. článkov a obsahuje 14 odborných príloh.

Ustanovuje

- ❑ všeobecné princípy analýzy rizika znečisteného územia,
- ❑ základný obsah a formu analýzy rizika znečisteného územia.

Určený je

- ❑ pre riešiteľov, ktorí budú AR vypracovávať,
- ❑ pre všetky subjekty, ktoré budú AR využívať pre ďalšie rozhodovanie

Analýza rizika znečisteného územia

Nový metodický pokyn mení články:

1. Čl. 2 Základné pojmy

– doplnenie základných pojmov o definície:

- prioritnej látky podľa § 2 zákona č. 364/2004 Z. z.,
- mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd - § 41 zákona č. 364/2004 Z. z.,
- kritérium kvality pre podzemné vody.

– úprava základných pojmov o definícií:

- environmentálneho rizika
- materiálovej bilancie
- referenčného miesta

2. Čl. 9 Identifikácia rizika

– Identifikovanie znečisťujúcich látok počas prieskumných prác – ak sa látka nenachádza v zozname podľa prílohy č. 12 jej ID hodnota sa nahradí hodnotou IC 50 stanovenou skúškami ekotoxicity.

Analýza rizika znečisteného územia

Nový metodický pokyn mení články:

2. Čl. 9 Identifikácia rizika - pokračovanie

– rozšírený opis HG vlastností prostredia o:

- koeficient filtrácie a prietochnosti
- anizotropiu horninového prostredia
- pórovitosť celkovú a efektívnu
- prahové hodnoty útvaru podzemných vôd podľa nariadenia vlády SR č. 282/2010 Z. z.

3. Čl. 11 Hodnotenie zdravotných rizík

– Hodnotenie zdravotných rizík podľa metodického pokynu nenahrádza hodnotenie zdravotných rizík podľa osobitných predpisov (zákony týkajúce sa verejného zdravotníctva, ochrany zdravia zamestnancov – chemické látky, rádioaktívne látky, karcinogénne a mutagénne látky,....)

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Nové a zmenené prílohy metodického pokynu:

1. Obsah analýzy rizika znečisteného územia
2. **Materiálová bilancia – nové tabuľky**
3. Príklad tabuľkového spracovania charakteristík znečisťujúcej látky
4. **Príklad situačného modelu znečistenej lokality**
- 5a. Hodnotenie aktuálnosti environmentálneho rizika pre receptory v kontaktnej zóne
- 5b. **Hodnotenie aktuálnosti rizika šírenia znečistenia podzemnou vodou (nový výpočet prírastku znečistenia podzemnej vody organickými kontaminantmi)**

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Nové a zmenené prílohy metodického pokynu:

- 6a. Výpočet rizika šírenia znečistenia podzemnou vodou (hodnotenie rizík pre podzemnú vodu – vzorce pre výpočty – príklad riešenia – doplnené texty a vysvetlenia)
- 6b. Výpočet rizika vo vzťahu k povrchovým vodám (doplnené texty a vysvetlenia k výpočtom prestupu kontaminovanej podzemnej vody do povrchového recipientu, zohľadnenie nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. – požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd)
- 6c. Príklad určenia referenčných miest a kritérií kvality podzemnej vody – nová príloha – zásady stanovenia kritérií kvality podzemnej vody v referenčných miestach
7. Vzťah dávka – účinok na ľudské zdravie – doplnené nové tabuľky:
 - referenčné dávky (nekarcinogénne účinky) pre frakcie ropných uhl'ovod.
 - hodnoty pre inhalačnú chronickú toxicitu ropných látok/zložiek

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Nové a zmenené prílohy metodického pokynu:

8a. Hodnotenie expozície – expozičné cesty

8b. Hodnotenie expozície – výpočet expozičných dávok
(doplnené texty a vysvetlenia k výpočtom)

9. Zhodnotenie zdravotných rizík

10. Stanovenie cieľových hodnôt sanácie znečisteného územia – potreba v závere AR uvádzať ako sa bude nakladať s kontaminovanými zeminami v prípade výkopových prác pred a po ukončení sanácie, zohľadniť túto skutočnosť pri hodnotení variantov sanácie – nový sanačný cieľ – Odstrániť nebezpečné odpady z podlažia plánovaných stavieb

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Nové a zmenené prílohy metodického pokynu:

11. Požiadavky na rozsah prieskumných prác a analytických prác a osobitné náležitosti analýzy rizika územia znečisteného ukladaním ťažobných odpadov

- A. Prieskumné práce realizované za účelom spracovania analýzy rizika – nové doplnenie prílohy o prieskumné práce potrebné vykonať pri AR územia znečisteného ukladaním ťažobných odpadov
- B. Osobitné náležitosti AR územia znečisteného ukladaním ŤO - nové
- C. Minimálny rozsah analytických prác podľa činností... – doplnené chýbajúce znečisťujúce látky (celková objemová aktivita alfa, beta, trícium, ^{222}Rn , jednosýtne fenoly)

12. Indikačné a intervenčné kritériá horninového prostredia, pôdy a podzemné vody (opravené nesprávne uvedené a chýbajúce indikačné a intervenčné kritériá pre jednotlivé znečisťujúce látky, najmä Cu, chloridy, dusitany, C10 – C40)

Analýza rizika znečisteného územia – metodický pokyn

Nové a zmenené prílohy metodického pokynu:

13. Návrh monitorovania podzemných vôd – zmena výpočtu frekvencie odberov

14. Literatúra

Analýza rizika znečisteného územia a Plán prác

Ďakujem za pozornosť

**zelmira.greifova@enviro.gov.sk,
02 - 577 83 223**